

Биљана Ж. Марић¹
Драгана М. Керкез²
Универзитет у Београду
Филолошки факултет

КАУЗАЛНЕ КОНСТРУКЦИЈЕ С + ГЕНИТИВ У РУСКОМ У ПОРЕЂЕЊУ СА СРПСКИМ У КОНТЕКСТУ ЈЕЗИЧКЕ СЛИКЕ СВЕТА

Апстракт: У раду испитујемо каузалне номиналне конструкције с предлогом С и генитивом у руском језику у поређењу са српским са синтаксичког и семантичког аспекта. Поређећи дату конструкцију са сличном ОТ + генитив долазимо до закључака у вези са специфичним значењем испитиване конструкције. Дато значење се из аспекта српског узрочног система може назвати лингвоспецифичним. Рад указује и на друга синтаксичка истраживања руског језика која скрећу пажњу на лингвоспецифичност конструкција тзв. „мале синтаксе“.

Кључне речи: *каузалност, номиналне конструкције, предлог С + генитив, руски, српски, језичка слика света.*

0. Узрочни односи обавезно подразумевају биситуативност: једна ситуација указује на узрок, друга на последицу (в. Iordanskaia 1996, Saï 2021a). Ситуација узрока се, у случају именских каузалних конструкција, изражава самом именицом (најчешће девербативног или деадјективног порекла). Каузалне конструкције с немотивисаним предлозима (из заједничког општесловенског фонда) С/С + N_{Gen}, ОТ/ОД + N_{Gen}, ИЗ/ИЗ + N_{Gen} у руском и српском језику употребљавају се са следећим инваријантним значењем: „Х сматра да постојање ситуације S1 јесте узрок ситуације у којој субјекат ситуације S1 чини S2” (уп. Boguslavskaiā 2003: 877). Х је говорно лице, S1 – емотивно или физиолошко стање, S2 – резултат радње субјекта ситуације S1; субјекти двеју ситуација могу

¹ biljana.maric@fil.bg.ac.rs

² draganakerkez@hotmail.com

се подударати или не подударати. Предмет нашег рада биће моносубјекатске конструкције С + N_{Gen} у руском језику типа *со страху, с испуга*, у поређењу са српским.³ Чињеница да се у савременом српском језику веома ретко употребљава дата конструкција, као и то што се као еквивалент дате руске предлошко-падежне конструкције у српском појављује сродна ОД + N_{Gen} или У + N_{Loc} (*од страха, у страху*), приморало нас је да се темељније посветимо значењу и употреби руске конструкције. Први део рада посветићемо критеријумима према којима се у два сродна језика издвајају типови узрочне семантике, при томе се користећи богатом литературом о датој теми. У другом делу испитаћемо са синтаксичког, семантичког и прагматичког аспекта конструкције оба језика које су предмет рада. У трећем делу рада даћемо резултате анализе која се бави могућношћу замене конструкције С + N_{Gen} конструкцијом ОТ + N_{Gen} у руском, чиме, у ствари, долазимо до закључака који се тичу инхерентне семантике датих конструкција. У последњем, четвртм делу рада, а у вези са закључцима о посебном месту конструкције С + N_{Gen} у руској језичкој слици света, представимо у извесној мери и друга синтаксичко-семантичка и прагматичка испитивања којима се, у виду фрагмената мозаика, осликава руски доживљај света у огледалу језика.

1. Фактори на основу којих се врши избор одређене узрочне именске конструкције веома су бројни (в. о томе на материјалу руског, словенских и других језика света: Levontina 2003, Iordanskaia, Mel'chuk 1996/2007, Say in print). Овде ћемо на материјалу наведене литературе издвојити најважније параметре који важе у наша два сродна језика.

У чланку из 1996. године, као и у измењеној и допуњеној верзији објављеној у књизи из 2007, И. Мељчук и Л. Јорданска (1996, 2007) испитују семантику руских узрочних предлошко-падежних конструкција типа *из-за любви, от любви, из любви, *с любви, по любви* и издвајају следеће параметре: 1. место каузације у каузалном низу (директна/индиректна, првобитна/непрвобитна); 2. контактност каузације (контактна/бесконтактна); 3. јединство времена узрока и последице (постоји / не постоји); 4. веза између узрока и последице (спољашња/унутрашња). Осим наведена четири параметра аутори још указују на значај семантике именице-узрока и предиката-последице (да ли се ради о

³ Руски језик располаже још једном узрочном конструкцијом са истим предлогом типа *с позволения, с согласия*, која је бисубјекатска и њоме се указује на то да је туђи вољни исказ у семантичкој улози узрока (в. о овоме Zolotova 2001: 98). Пример: В наше законодательство думцами с подсказки лоббистов нефтяных компаний предусмотрительно не заложен механизм изъятия в казну рентных доходов. [Иван-дурак и миллиардер Шахновский // «Завтра», 2003.08.22].

чињеници, стању, радњи, емоцији...). При опису узрока и последице аутори издавају још једну компоненту која утиче на избор овог или оног формалног средства и представља својеврсну оцену: непожељност за субјекат или говорника (ова се семантичка компонента среће у опису семантике предлога *из-за*, *с* и *по* у узрочном значењу).

И. Левонтина у речничком чланку предлога *из-за* и осталих узрочних предлога у речнику синонима НОСС (Levontina 2003) издава следеће значењске моменте код узрочних предлога: 1. Да ли су особине или стања некаквог човека у корену узрока или нису (предлози *из*, *по* и *с* су маркирани према овом својству); 2. Да ли је узрок у ствари мотив који побуђује човека да дејствује на одређени начин (предлог *из*, рецимо); 3. Да ли је радња планирана и пожељна (*благодаря*) или непланирана и пре непожељна (*из-за*, *с*); 4. Колико су тесно повезани узрок и последица (*от*, *из*, *по*, *с* претпостављају непосредну везу; *из-за*, *вследствие* – посреднију); 5. Какви су временски односи између узрока и последице (*с* указује на кратак временски интервал између узрока и последице); 6. Како се оцењује радња (*благодаря* изражава позитивну оцену последице, *из-за* се често повезује са непожељним последицама).

М. Всеволодова и Т. Јашченко (Vsevolodova, Iašhchenko 2008) све узрочно-последичне односе деле на оне који узрокују свесне, контролисане радње субјекта (унутрашњи узрок, узрок каузатор радње, лице каузатор, узрок социјални догађај, узрок физичка појава, узрок логички основ) и оне који каузирају ненамерне, спонтане радње субјекта (унутрашњи узрок типа погрешке, спољашњи узрок типа погрешке, импулсивна радња).

У вези са именским каузалним конструкцијама у језицима света в. Сај 2021а и његов предлог анкете за испитивање типова каузалности. Систематизујући литературу о теми узрочности С. Сај наводи следеће параметре, које формулише углавном у виду бинарних опозиција: 1. објективни или субјективни узрок; 2. непосредни или посредни узрок; 3. унутрашњи или спољашњи узрок; 4. временски узајамни однос између узрока и последице (дистантна антериорност, контактна антериорност, истовременост); 5. оцена ситуације-последице (негативна, позитивна, неутрална); 6. кореферентност или некоререферентност односа између учесника ситуације-узрока и ситуације-последице; 7. логичко-семантички тип односа између узрока и последице или његово одсуство.

Од свих радова на српском језику који су посвећени категорији каузалности (каузативности)⁴ овде ћемо издвојити само неке, за које сматрамо да су

⁴У радовима појединих српских аутора налазимо истозначну употребу термина *каузалност* – *каузативност*. Термин *каузативност* стављамо у заграду, с једне стране, да бисмо указали на ту чињеницу. С друге стране, оне важније, заграда има семантику својеврсне упутнице будући

умногоме утицали на поимање каузалности и интерпретацију типова узрока у нас, а у којима се аутори баве, између осталог, и конструкцијама С + N_{Gen}, ОД + N_{Gen}, ИЗ + N_{Gen} и У + N_{Loc}.

У раду посвећеном предлозима *због*, *од* и *из* М. Ивић на основу критеријума директности разликује активног изазивача и подстрекача (конструкције са предлозима *од* и *из*) и индиректни разлог или повод (конструкције са предлогом *због*). Следећи критеријум који М. Ивић уводи, а који има диференцијски карактер, јесте критеријум вољности – предлог *од* у каузалним конструкцијама са именским конституентом који има семантику емотивног и/или физиолошког стања корелира са невољношћу, спонтаношћу. Помоћу предлога *из* и именица са значењем различитих психолошких стања и момената говорно лице саопштава да је актуелна ситуација резултат вољног, свесног чина. И напослетку, које ће место одређена узрочна предлошко-падежна конструкција заузети у узрочном семантичком пољу зависи и од таксономске природе именске компоненте (Ivić 1954).

Као основни критеријум за семантичку типологију узрока М. Ковачевић узима везу форме и садржаја: „да би се одређено значење могло прогласити типом, оно мора бити изражено 'посебном' језичком формом којој је то значење основно”. Даљу диференцијацију узрока М. Ковачевић врши на основу следећих параметара (прва три наведена критеријума издвајају се као најважнија): а) временски и просторни контигвитет узрока и последице, б) активност/пасивност узрока, в) спонтаност / циљна усмереност деловања агенса, г) агенс лице/не-лице, д) узрок и последица јесу/нису у сфери истог лица, њ) контекстуелна условљеност/неусловљеност. На основу тога издвојена су четири типа узрока: 1. узрок *ефектор*; 2. узрок *мотив*, у оквиру којег се разликују *унутрашњи* и *вањски стимулатор*; 3. узрок *критеријум*; 4. узрок *разлог* и 5. узрок *повод* (Ковачевић 2019: 49–54). Осим побројаних типова узрока који чине типска субпоља семантичког поља узрока, М. Ковачевић издваја пет интерферирајућих узрочних субпоља где је узрочна компонента равноправна и/или пратећа у односу на семантичке компоненте места, времена, начина, циља, услова (Ковачевић 2019: 172–199).

Д. Гортан-Премк, пишући о падежним и предлошко-падежним конструкцијама код Вука, посебно наглашава њихову контекстуалну условљеност и истиче да све каузалне именске конструкције, осим оних са предлозима *због* и

да каузативност видимо као мање општу категорију у поређењу са каузалношћу, која „одражава универзалну способност језика као система да на различитим нивоима своје структуре реферише о узрочно-последичним везама међу појавама...” (Alanović 2011: 37).

ради, могу добити функцију вербализатора узрочног значења само у одређеним семантичким ситуацијама (Gortan-Premk 1963: 437).⁵

Д. Кликовац, ослањајући се пре свега на типологију узрока М. Ивић, даје веома занимљиво и важно запажање: у зависности од тога да ли именица поред себе има или нема атрибут, узрок може бити целокупан садржатељ узрока или само неки његов аспект (именован атрибутом), што је, како нам се чини, значајно када анализирамо могућност међусобне супституције каузалних конструкција $C + N_{Gen}$ и $OT + N_{Gen}$ (види даље у тексту, 4.Г) (Klikovac 1997: 27).

1.1. С. Сај у свом истраживању каузалних именских група наводи да узрочни предлози могу бити специјализовани или неспецијализовани (српски предлог *због*, рецимо, специјализован је за узрочно значење, за разлику од *из*, *од*, примарно просторних). Ови други, неспецијализовани, развијају узрочно значење као секундарно, на основу различитих метафора базираних на односима просторног типа (указивање на исходишну тачку, контакт или додир, пресецање и кретање у смеру ка оријентиру) (в. Say 2021б). Код руских и српских основних узрочних предлога (осим српског специјализованог *због*, чије порекло није најјасније) може се уочити просторна концептуализација (*из-за* – изван говорничког простора, *из* – унутрашњи простор, *от/од* – унутрашњи простор уз ознаку контакта, *с* – унутрашњи простор обележен краћим контактом преко површине).

2. Конструкције $C + N_{Gen}$ у руском језику у литератури су представљене на следећи начин.

Всеволодова и Јашченко (2008) међу средствима којима се изражава спонтана радња указују и на она са значењем импулсивног дејства субјекта, где конструкције $C +$ генитив заузимају сасвим периферно место (претпостављамо да је разлог њихова непродуктивност и фразеолошка обојеност у савременом језику).

Јорданска и Мељчук (2007) дату конструкцију су окарактерисали као непосредну каузацију фактом који представља стање непожељно за субјекат. Аутори указују на то да последица не означава стање или својство, као и да је веома често изражена глаголом који има значење контролисане радње (тако да се неконтролисаност значења у ствари изражава самом узрочном конструк-

⁵Занимљиво је да Д. Гортан-Премк како конструкцију $OD +$ генитив, тако и конструкцију $IZ +$ генитив види као денотаторе психичког стања субјекта или стања уопште (OD), тј. унутрашње особине или стања који представљају узроке свесних, вољних активности субјекта (Gortan-Premk 1963: 440–441, 445).

цијом). Наш корпус указао нам је на неке нетачне наводе аутора: иако претежно изражавају нежељено стање, што исправно наводе аутори, међу узрочним конструкцијама овог типа има и оних са значењем позитивног, те пожељног стања (*с радости, с веселја, со смеху*; могућност постојања ове прве Мељчук и Јорданска сасвим негирају⁶).

Поменути аутори такође указују на идиоматизацију дате конструкције; наводе и неке аргументе у прилог дате тврдње: одсуство зависних речи уз именицу, претпостављање модела са партитивним наставком -у (у случају да постоји) моделу са наставком -а (*с испугу, с перепугу, со страху*). Дати процес, сматрају ови лингвисти, подржан је постојањем прилога типа *сослепу, сдуру*.

Наводи И. Левонтине (2003) такође су веома значајни. Ауторка истиче да је последица стања израженог конструкцијом С + N_{Gen} – субјектов приврмени губитак контроле над сопственим понашањем. Компонента која указује на последицу изражава контролисану радњу, евентуално импулсивну, непромишљену радњу. По присуству високог степена спонтаности реакције Левонтина зближава С са узрочним предлогом ПО. Узрок непосредно претходи последици. За разлику од Јорданске и Мељчука, Левонтина указује на непожељност последице, а не самог узрока-стања.

Полазећи од Сајевог модела (2021а), окарактерисаћемо дату конструкцију као каузалну групу која означава субјективни унутрашњи узрок непосредног типа, са најчешће означеном контактном антериорношћу (при поређењу са ОТ дато својство се најбоље уочава), која се комбинује са оценом ситуације-последнице као негативне, неутралне (ређе позитивне); увек постоји кореферентност између учесника ситуације-узрока и ситуације-последнице.

Пре него што пређемо на саму анализу узајамне замењивости С и ОТ у руском, даћемо преглед именица које се употребљавају у конструкцији са С. Дата конструкција је у односу на све друге узрочне конструкције у највећој мери лексички ограничена (иако се и код других могу приметити блокаде: *из ревности*, али **из ярости*); на основу података руског електронског корпуса (www.ruscorpora.ru) исписали смо (не ограничавајући корпус у погледу временског периода) 30-ак именица које се срећу у овој конструкцији. Већи део њих означава стање или емоцију, који се оцењују негативно, тј. као непожељни: *допада, страх, перепуг, испуг, голод, холод, похмелье, горе, тоска, отчаяние, перепой, печаль, стыд, усталость, зло, злоба, скука, огорченье, зависть, трусость*. Свега неколико именица се доживљавају као неутралне или позитивне, тј. пожељне из аспекта говорниковог/субјектовог: *сон, жалость, смех, радость, веселье*.

⁶Постојање конструкције *с усталости* такође негирају; наш корпус налази потврде о постојању.

У узрочном моделу с предлогом С заступљене су именице сва три рода у генитиву једине, код именица мушког рода прве деклинације седам именица се може употребљавати и у облику тзв. партитивног генитива (тј. генитива са наставком -у): *страх, испуг, перепуг, голод, холод, смех, перепой*. Испитали смо на примерима из електронског корпуса распоред и квантитативну заступљеност четири модела (предлог ОТ са генитивом на -а и генитивом на -у и предлог С са генитивом на -а и генитивом на -у). Очекивано се на првом месту по броју примера налази модел ОТ + генитив на -а;⁷ једино именице *перепуг* и *перепой* имају као заступљеније моделе са предлогом С (*с перепуга/у, с перепоя/ю*)⁸. С друге стране, кад је у питању податак о заступљености модела С + генитив на -а, литература с правом указује на претпостављање модела с наставком -у (у случају да постоји код дате именице); подаци електронског корпуса говоре слично: код свих именица заступљенији је наставак -у, с тим што се код неких заступљеност варијантних наставака малтене изједначава (*холод, перепой*). Што се тиче модела ОТ + генитив с наставком -у, он се, рецимо, веома ретко среће код именица *перепой* (један пример), *перепуг, испуг* (ретко у примерима новијег датума), нешто је чешћи код именице *голод*; преостале три именице имају фреквентан модел с предлогом ОТ и наставком -у (код именица *смех* и *страх* он је мање заступљен од модела с предлогом С и истим наставком, а код именице *холод* – нешто је већи број примера са предлогом ОТ). Подаци до којих смо дошли, чини нам се, говоре, с једне стране, о живом синтаксичком моделу С + N_{Gen} који има своја значења (о томе касније), а са друге стране, о развоју експресивности код једног од модела С + генитив на -у и већој предиспозицији датог модела за идиоматизацију.

3. Каузална конструкција С + N_{Gen} у савременом српском језику веома ретко се среће, што представља, како констатује К. Фелешко, велико померање у систему именских конструкција помоћу којих се у српском језику денотира узрок (Feleško 1995: 123). Притом Фелешко, сем територијалне маркираности,⁹ не наводи ни једну једину другу особеност дате конструкције.

⁷ Чињеница је да се моделом ОТ + генитив датих именица могу изразити и друга, неузрочна значења, међутим, то не мења битно однос међу моделима. Из тог разлога ипак не наводимо број примера, већ само указујемо на релативни однос.

⁸ Могуће да се и оваква употреба може објаснити узроцима когнитивне природе: семантика самих именица подразумева одсуство контроле (*перепуг* – неконтролисани страх, *перепой* – стање опијености које се не може контролисати), па се логичнијом доживљава употреба с предлогом С.

⁹ Фелешко наводи да је дата конструкција територијално ограничена, будући да сви примери потичу из дела даалматинских писаца (Feleško, нав. дело). Слажући се са Фелешковом тврђом

М. Стевановић у раду „Синтагме са генитивом и предлогом $c(a)$ ” пише да се, поред места, времена и начина, помоћу ових синтагми у српском језику денотира и узрок радње, стања и расположења који су изражени управним глаголом. Из примера које М. Стевановић даје јасно се види да место именског конституента у посматраној конструкцији може бити попуњено именицама различитих таксономских класа (нпр. *са снијега, с јесенске кише, с немоћна бијеса, с јада голема, са своје женске лепоте...*), на основу чега аутор и врши даљу конкретизацију семантике типова каузалности у оквиру посматраног синтаксичког модела. У случајевима када поред предлога С стоји именица са значењем емотивног стања, она је, како примећује М. Стевановић, семантички сродна или равнозначна конструкцији са предлогом ОД: вербализује се нешто што „спонтано долази, односно одлази као од узрока”. Разлика између ових двеју конструкција је, како констатује аутор, пре свега, стилске природе: каузална именска конструкција са предлогом С(А) више је везана, како каже М. Стевановић, за песнички језик, док у делима прозних писаца, као и у свакодневном говору представља средство архаизације језичког израза (Stevanović 1966).¹⁰

На маркираност каузалне именске конструкције С + N_{Gen} указује и И. Прањковић, који, пишући о каузативу као једном од „предложних падежа”, констатује да је од свих типова узрока најчешћи тзв. активни узрок, ефектор, који је близак категорији агентивности и који се денотира именском конструкцијом ОД + N_{Gen}, али да поред дате конструкције „то може бити нпр. и генитивни приједлог $c(a)$, нпр. *с незнане бољке (страдати) с јада големога*) и сл.” (Pranjковић 2001: 22).

у погледу промене употребе каузалних именских конструкција у српском, не можемо се сложити са његовим запажањем да се у савременом језику дата конструкција везује само за територију Далмације.

¹⁰ На основу примера које налазимо код М. Стевановића (Stevanović 1966: 71) видимо да генитивска каузална именска конструкција са предлогом С може да денотира како субјективни, тако и објективни узрок, као и унутрашњи узрок непосредног типа, те да кореферентност између учесника ситуације-узрока и ситуације-последиче није обавезна:

Јецмо у јастук с немоћна бијеса – субјективни, унутрашњи узрок непосредног типа, временска симултаност узрока и последице, кореферентност учесника ситуације-узрока и ситуације-последиче;

С невере твоје Бошко погипе – субјективни, спољашњи, посредни узрок, контактна антириорност узрока и последице, некорееферентност учесника ситуације-узрока и ситуације-последиче.

Конструкција С + NGen може у српском денотирати својство учесника ситуације-узрока које је узрок ситуације-последиче (Stevanović 1966: 72):

Чувени сте по свету нашем, / Са вере ваше и јунаштва вам.

Д. Кликовац се не осврће посебно на конструкцију $C + N_{Gen}$, али указује на то да $C(A)$ припада групи неспецијализованих предлога. Осим $C(A)$ аутор помиње предлоге ОД, ИЗ и У: основно значење свих ових предлога је просторно, док се узрочно значење, које је контекстуелно условљено, метафорички надовезује на основно. Разлика која постоји између датих предлога као димензионалних утиче и на разлику између њих у њиховом недимензионалном значењу¹¹. Семантика сваке од посматраних конструкција је контекстуелно условљена, а под контекстуелном условљеношћу Д. Кликовац подразумева могућност успостављања узрочно-последичне везе између управног глагола и именске компоненте каузалне конструкције (Klikovac 1997: 26, 28, 36).

4. Чињеница да у немалом броју контекста постоји могућност замене једног предлога другим (у оба или једном смеру: С заменити са ОТ, али не и обрнуто¹²), као и скоро потпуно одсуство предлога С у савременом српском језику (или његова архаизација), па и немогућност његове употребе у својству еквивалента руског С, нагнало нас је да спроведемо експеримент међусобне замењивости датих предлога у руском језику, а уз помоћ чега долазимо до закључака у вези са потенцијалним разликама у значењу. У овом делу рада покушаћемо на примерима из електронског корпуса руског језика да укажемо на неке од разлика.

А. С се може заменити предлогом ОТ и обрнуто. У оваквим контекстима неки носиоци руског језика сматрају да, иако су предлози међусобно замењиви, употреба предлога С ипак носи са собом одређене специфичне нијансе значења (у другом примеру, рецимо, замена предлога С предлогом ОТ довела би до губљења одређених конотација, лишавања исказа говорникове саосећајности: ОТ – проста констатација, С – емоционална оцена догађаја као страшног):

Молча отрезал ломоть сала из кадки, отломал кусок черствого, с мякиной хлеба – очень хотелось есть, с усталости подгибались ноги. [Василь Быков. Знак беды (1982)]

Отца хватил удар, мать умерла с горя. [А. Н. Толстой. Черная пятница (1924)]

¹¹ „Дакле, апстрактна значења резултат су метафоричког пресликавања конкретног значења на апстрактне домене, чиме се стварају и различита узрочна значења” (Klikovac 1997).

¹² ОТ + генитив не може се заменити са С + генитив у контекстима у којима последица означава стање, тј. чисту емоцију: *оцепенеть от тоски, у него внутри похолодело от тоски, сердце сжалось от горя...*

Б. У случајевима где је употребљен предлог С с партитивним обликом генитива, говорници руског језика углавном дати облик доживљавају као препреку за замену једног предлога другим, тј. дати облик препознају као експресивно обојен, својствен говорном, народном или супстандардном стилу. Томе доприноси и постојање устаљених израза с датом конструкцијом типа: *умереть с голоду, помереть со смеху, с жиру беситься*.

Только раз медвежонок один чуть не помер *с перепугу* – кур принесли в избу. [Е. И. Чарушин. Тюпа, Томка и сорока (1946)]

Сейчас трудно представить всю безвыходность нашего положения в чужом городе, без знакомых, без имущества, одиноких, принуждённых продать на базаре ботинки, для того чтобы не умереть *с голоду*. [В. П. Катаев. Алмазный мой венец (1975–1977)]

Аутори НОСС у речничком чланку синонима *голод, аппетит* наводе следеће објашњење облика *с голоду*: *предполагает длительный голод, являющийся причиной болезней и даже смерти* (Аpresian et al. 1997: 53).

В. У једном броју примера говорници руског језика указују на могућност замене једног предлога другим, али и на постојање разлике у значењу, тј. на израженију компоненту непроизвољности, несвесности, неконтролисаности емоције у примерима са С:

Но кот недолго прожил без Женни Генриховны – одна из соседок то ли случайно, то ли *с досады* ошпарила его кипятком, и он умер. [Василий Гроссман. Жизнь и судьба, ч. 1 (1960)]

Стелла Дижон благодаря им получила уверенность, что безнадежно влюбленный в неё (чего не было) Гарри Эванс *с отчаяния* женился на девице О'Нэйль. [А. С. Грин. Сердце пустыни (1923)]

Мы то ли дуру, то ли *с радости* выпили, а в 4 часа утра я уже бежал в Вельёгонск. [А. А. Реформатский. Из «дебрей» памяти (1960) // «Новый Мир», 2002]

И довольно скоро, как *с похмелья*, выскочила она замуж опять. [Дина Рубина. Медная шкатулка (2011–2015)]

Г. ОТ чешће иде са зависним речима (или читавом зависном реченицом као допуном именице која означава емоцију-узрок), а С – без њих:

От страха, что его могут схватить, Колюня быстрее закрутил педали, но дорога пошла в сторону, потом её пересекла ещё одна, но они не вели в том направлении, которое было ему нужно. [Алексей Варламов. Купавна // «Новый Мир», 2000]

Са друге стране, ипак смо у корпусу наилазили и на, премда ретке, примере са могућношћу употребе зависних речи или реченица:

С такогo страха, небось, и любого прохватить может!

Может, завтра, Ваше Величество, я застрелюсь – *со страха, что* был такой смелый...

Д. Употреба једног или другог предлога може бити подржана контекстом на различите начине: употребом још једне предлошко-падежне конструкције у истој синтаксичкој функцији, синтаксичким захтевима главне речи у синтагми, ширим синтаксичким окружењем:

За это он получил тяжёлый удар тупым концом копья в грудь и отскочил от солдат, вскрикнув, но не от боли, а *от отчаяния*. [М. А. Булгаков. Мастер и Маргарита, часть 1 (1929–1940)]

Са друге стране, очекивани избор може бити изневерен, чиме се ствара ефекат другог типа, остварује својеврсна градација:

От огорчения, сильнее сказать, *с горя*, Зеленский изрядно запил. [М. Е. Окунь. Аралия и лимон (2015) // «Волга», 2016]

Као што питање за узрок *отчего* може испровоцирати употребу предлога ОТ с генитивом, тако и питање *С чего это?* изискује употребу предлога С у одговору.

– *С чего же это*, Раиса Ивановна? – Ни с того ни с сего, *с озорства* – и все тут! [Лев Гумилевский. Судьба и жизнь (1969) // «Волга», 1988]

– *С какой же это радости?* – *Не с радости, а с гадости*, – смеется Марина.

– Сегодня так скверно было на душе, так захотелось чего-нибудь хорошего! Пошла и купила билеты. [Валентина Осеева. Динка (1959)]

– Так вот. Этого не должно быть. Он пьет *с горя*.

– С горя?

– Ну да, черт возьми, *не с радости же!* И запил он только с тех пор, как приехали вы. Поняли теперь? (Кетлинская, Мужество)

Ђ. Материјал корпуса указује на то да се конструкције с предлогом С употребљавају чешће у контекстима свршеног вида (и у поређењу са ОТ + генитив), тј. када је последица изражена глаголом свршеног вида са значењем догађаја. Видско значење глагола-последнице, као и временско трајање саме предлошко-падежне девербативне конструкције заједнички наглашавају ефекат брзог, неконтролисаног преласка са узрока на последицу.

Андрей Колесников, специализирующийся на доброте, *с перепугу* забрал из химчистки серый пиджак в клетку и стал его носить. [Игорь Мартынов. Это наша с тобой абстиненция // «Столица», 1997.03.18]

Отец *со страху* так рванул весла, что одна из деревянных уключин с треском обломилась. [Р. Б. Ахмедов. Промельки (2011) // «Бельские Просторы»]

Е. Иако је податак о семантичкој антериорности узрока у односу на последицу тривијалан, временски план дате конструкције није нимало занемарљив. У поређењу са конструкцијом ОТ + генитив, датом се марkira веома често кратак временски период између узрока и последице. Поредeћи примере са могућом употребом оба предлога (ОТ и С), уочавамо да прва конструкција ствара ефекат трајнијег фона, тј. узрока некакве радње, узрока који својим временским трајањем захвата и трајање последице (контакт између узрока и последице је интензивнији). Конструкција са С марkira узрок као кратку одскочну даску која практично „гура” у последицу.

Молча отрезал ломоть сала из кадки, отломал кусок черствого, с мякиной хлеба – очень хотелось есть, *с усталости* подгибались ноги. [Василь Быков. Знак беды (1982)]

Гоша шатался *от усталости* и из последних сил кидал мяч, стараясь по-пасть в развалившихся на траве ребят. [Алексей Варламов. Купавна // «Новый Мир», 2000]

О непосредности односа између узрока и последице сведоче и следећи примери.

Это удар по престижу войсковой части! – Закурим, брат, *с горя*. Они закурили. Шумаев понемногу начал отходить. [И. Грекова. На испытаниях (1967)]

Пока кони тяжело поводили боками, мужики *с радости* закурили. [Г. Марков. Строговы]

Узрочне конструкције *с горя, с радости* појављују се као својеврсна реакција на претходни контекст: у првој реченици је то доживљено разочарање једног од јунака, а у другом примеру – чињеница да су јунаци стигли на одредиште. Дакле, у извесном смислу се овде не може говорити о чистим емоцијама као узроку, већ о емоционалном доживљају ситуације која је претходила самом доживљају.

Овде се може уочити и корелација са конструкцијама са примарним синтетичким просторно-временским значењем типа *Раскраснелся с морозу* или *Он устал и промерз с дороги* (примери из Markov 1978: 544): поцрвенео је од мрза, мраз је непосредни узрок, тек је ушао унутра споља; смрзао се на путу, тек се вратио с пута.

Утемељење оваквог ишчитавања семантике дате конструкције може се наћи, поред наведеног, и у могућности идентификовања узрока са посебним тежиштем на интензитету или начину испољавања процеса или стања који се појављује као узрок типа ефектор, о чему је писао М. Радовановић у вези са узрочном конструкцијом ОД + генитив (*Она се укочила од страха* [*←Она се укочила зато што се уплашила// Она се уплашила тако/толико да се укочила*] (Radovanović 1977: 132–134).

Чини нам се да исти семантички потенцијал поседује и конструкција ОТ + генитив у руском, као конструкција са предлогом С у српском језику:

Са обести Лазарева мораве у гору отићи (Stevanović 1966: 74)¹³.

Ж. Када све претходно речено саберемо, мозаик слике се довршава у контексту наративног кључа, тј. приповедног режима. ОТ + генитив уклапа се у мирне приповедне, описне контексте, а С + генитив у дијалогизоване, актуализоване. ОТ + генитив често игра улогу неакцентоване, нерематизоване компоненте исказа (осим у случајевима када се користи самостално у предикату, на пример, *Это все от нервов*), а С + генитив је скоро увек актуализовано, истакнуто, обележено, иако врше исту, адвербијалну функцију (иначе, и ова конструкција се може самостално наћи у предикату: в. доле примере *с похмелья, с перепоя*).

¹³ Наглашавање интензитета испољавања стања које је узрок у конструкцијама са предлогом С и генитивом могу се повезати и са партитивним генитивом у руском, који већ поседује могућност денотирања велике количине нечега, уп. *Шуму было!*

Появился образ героя по случайности, дескать, мужик *с перепоя* заблудился, а из него сделали мученика. [Д. Соколов. Нет больше сил терпеть безнадегу // «Витрина читающей России», 2002.10.25]

Феликс Помада умер *от перепоя*, когда сын его был еще в третьем классе; но его смерть не произвела никакого ущерба в труженическом бюджете вдовы, и она, собирая зернышко к зернышку, успела накопить около ста рублей, назначавшихся на отправку Юстина в Харьковский университет. [Н. С. Лесков. Некуда (1864)]

С отчаяния Иван ещё разок нажал на педаль вниз... [Василий Шукшин. Печки-лавочки (1970–1972)]

Вот так же кричали иногда обезумевшие *от отчаяния* женщины в очередях тридцать седьмого года, стоя за справками об осуждённых без права переписки в полутемном приёмном зале Бутырской тюрьмы, на Матросской Тишине в Сокольниках. [Василий Гроссман. Жизнь и судьба, ч. I (1960)]

ОТ + генитив се такође среће у контекстима начелног, уопштеног приповедања (в. пример доле: *...мир, чтобы все были в нём счастливы, никто не умирал от голода*), а С + генитив – у субјективно обојеним, конкретним.

С той придирчивой страстью, с какой в купавинском мирке любили сравнивать своих и соседских детей, (...) Колюня (...) радовался тому, что его великая страна добывает больше нефти и угля, (...) изготавливает бумаги и цемента, нежели её кошмарная капиталистическая супротивница, огорчался отставанию социалистического хозяйства в добыче электроэнергии и верил, что ещё раньше, чем он вырастет, держава соперницу догонит и преобразит подлунный мир, чтобы все были в нём счастливы, никто не умирал *от голода* и повсюду торжествовала справедливость. [Алексей Варламов. Купавна // «Новый Мир», 2000]

Поређење двеју конструкција у самосталној употреби у предикату такође нам разоткрива неке разлике: *с перепоя* и *с похмелья* остварује се на временском фону (након што се опио; у тешком стању почетка трежњења), а *от* у доњим примерима (*от праздности, от скуки, от смущения...*) указује на узрок – извор каквог стања.

Коля был не столько пьян, сколько *с перепоя*. [Василий Шукшин. Калина красная (1973)]

Он меня слушает, изредка задаёт вопросы, прикрывая рот ладонью, – признак, что алкаш, алкаш всегда прикрывает рот рукой, чтобы скрыть запах перегара, если в данный момент от него не пахнет водкой, то всё равно это движение у него уже автоматическое, чтобы собеседник не мог разобраться, пьяный он или трезвый, *с похмелья или не с похмелья*. [Анатолий Рыбаков. Тяжелый песок (1975–1977)]

В жизни все зло, мне кажется, *от праздности, от скуки, от душевной пустоты* (Чехов) (пример из Золотова 2001).

Резкость твоя *от смущения* (Л. Леонов) (пример из Золотова 2001)

Первый рассказ, написанный то ли во время отгула, то ли во время командировки, то ли в дождь, то ли в ведро, *от скуки* или *с похмелья*, а может быть, из-за влюблённости в кондукторшу Надю, этот рассказ вверг меня в неистовство. [Василий Аксенов. Пора, мой друг, пора (1963)]

У последнем примеру такође у својству напоредних адвербијалних чланова налазе се две конструкције: прва указује на узрок као стање, а друга на узрок као ситуацију која је непосредно временски претходила последици.

3. Употреба С + генитив у неким контекстима доприноси стварању ефекта комичности, заснованог на значењу „губљење контроле над ситуацијом”.

Появился образ героя по случайности, дескать, мужик *с перепоею* заблудился, а из него сделали мученика. [Д. Соколов. Нет больше сил терпеть безнадегу // «Витрина читающей России», 2002.10.25]

5. Синтаксичка истраживања у контексту језичке слике света

Приликом поређења истраживаног синтаксичког модела с чешћим (ОТ + генитив) суочили смо се са одређеним семантичким компонентама које их диференцирају, а ређи синтаксички модел чине специфичнијим синтаксичким средством изражавања узрочног значења номиналном пропозицијом. Привремени губитак контроле над сопственим понашањем, о којем пише И. Левонтина, инконтролабилност узрока, кратак временски размак између узрока и последице – јесу семантичке нијансе које руску конструкцију С + генитив чине лингвоспецифичном из аспекта српског узрочног система. Дате семантичке нијансе изражене самом синтаксичком конструкцијом неретко се пресецају са експресивношћу на различитим плановима (експресивност,

говорна обојеност генитивног наставка -у, експресивност именица из говорног стила типа *перепуг, похмелье, перепой*, употреба уз глаголе који означавају различите нежељене последице, такође експресивно обојене, на пример *помереть, спиться, запить...*), што их чини још специфичнијим и занимљивијим средством указивања на узрок.

На посебан статус периферних, маргиналних граматичких модела попут овог обраћали су пажњу различити аутори. Борис Норман у својој *Когнитивној синтакси руског језика* пише о конструкцијама мале синтаксе,¹⁴ позивајући се на Апресјана и Јомдина, као и на многе друге њихове претходнике који су скретали пажњу на гранично подручје између синтаксе и лексике, тј. на лексички ограничене синтаксичке моделе (Н. Шведова, Д. Шмельов). Указујући на битан статус оваквих фразеологизованих (лексички ограничених, идиоматизованих) синтаксичких модела у систему конкретног језика, Норман цитира чешког лингвисту М. Грeпла, који поводом циљева постављених пред конфронтативну словенску синтаксу пише: „Наиболее общий, наиболее отвлеченный тип, свойственный всем славянским языкам (и не только им), в сопоставительном плане менее интересен. Ведь на таком высоком уровне существует почти полная идентичность. (...) чем больше мы спускаемся «вниз», к более частным типам, тем больше расхождений наблюдается между отдельными славянскими языками...” (цит. по Norman 2013: 84).

Како пише Б. Норман, „синтаксические конструкции – весьма гибкий инструмент, пригодный не только для классификации привычных, «типовых» явлений действительности, но и для отражения конкретной, «сиюминутной» ситуации, плохо вписывающейся в перечень стандартных положений дел” (Norman 2013: 96–97). У том кључу требало би приступити и руским узрочним конструкцијама С + генитив.

¹⁴ Под „малом синтаксом” подразумева се скуп периферних фразеологизованих синтаксичких конструкција од којих свака располаже барем једном сталном граматичком формом или лексемом. Ту спадају и модели који имају реченични статус, али и синтагме, па и предлошко-падежне конструкције различитих типова (в. Norman 2013, Apresyan et al. 2010). Норман се, рецимо, у наведеном делу бави руским циљним конструкцијама типа *по грибы* или квалитативним типа *при галстукe*, такође потцртавајући њихову лингвоспецифичност, тј. значај у конституисању руске језичке слике света. О другим синтаксичким истраживањима руске језичке слике света, в. рецимо Vežbickaja 1996, Plungjan 2002. В. и рад Marić 2019.

Литература

1. Алановић, Миливој (2011), *Каузативност – манипулативност: од концепта ка форми*, Нови Сад.
2. Апресян, Юрий Дереникович, О. Ю. Богуславская, И. Б. Левонтина, Е. В. Урысон, М. Я. Гловинская, Т. В. Крылова (1997), *Новый объяснительный словарь синонимов русского языка*, Москва: Школа «Языки русской культуры».
3. Апресян, Юрий Дереникович, И. М. Богуславский, А. Л. Иомдин, В. З. Санников (2010), *Теоретические проблемы русского синтаксиса: Взаимодействие грамматики и словаря*, Москва: Языки славянских культур.
4. Богуславская, Ольга (2003), „Из-за 2”, *Новый объяснительный словарь синонимов русского языка. Первый выпуск*, Москва: Школа «Языки русской культуры».
5. Вежбицкая, Анна (1996), *Язык. Культура. Познание*, Москва: Русские словари.
6. Всеволодова, Майя Владимировна, Татьяна Антоновна Яценко (2008), *Причинно-следственные отношения в современном русском языке*, Москва: УРСС.
7. Гортан-Премк, Даринка (1963–1964), „Падежне и предлошко-падежне узрочне конструкције код Вука”, *Јужнословенски филолог*, XXVI/1–2, Београд: Институт за српскохрватски језик, 437–457.
8. Золотова, Галина (2001), *Синтаксический словарь*, Москва: УРСС.
9. Ивић, Милка (1954), „Узрочне конструкције са предлозима ЗБОГ, ОД, ИЗ у савременом књижевном језику”, *Наш језик*, Књ. V, св. 5–6, Београд: Српска академија наука: Институт за српски језик, 186–194.
10. Иорданская, Лидия Николаевна, Игорь Александрович Мельчук (1996), „К семантике русских причинных предлогов (*из-за любви, от любви, из любви, *с любви, по любви*)”, *Московский лингвистический журнал*, Т.2, с. 162–211.
11. Иорданская, Лидия Николаевна, Игорь Александрович Мельчук (2007), *Смысл и сочетаемость в словаре*, Москва: Языки славянских культур.
12. Кликовац, Душка (1997), „О узрочном значењу конструкције у + локатив”, *Наш језик XXX II*, 1–2, Београд: Институт за српски језик САНУ, 26–37.
13. Ковачевић, Милош (2012), *Узрочно семантичко поље*, Београд: Јасен.
14. Левонтина, Ирина (2003), „Из-за 4”, *Новый объяснительный словарь синонимов русского языка. Первый выпуск*, Москва: Школа «Языки русской культуры».
15. Марић, Биљана (2019), „Један тип безличних реченица у српском и руском (у контексту језичке слике света)”, *Наш језик*, 50/2, Београд, стр. 315–322.
16. Марков, Борис (1978), „Выражение причинных и целевых отношений в русском языке и их соответствие в македонском”, *Годишен зборник на Филозофскиот факултет*, Скопје, 30, 539–564.
17. Норман, Борис (2013), *Когнитивный синтаксис русского языка*, Москва: Флинта, Наука.
18. Паунгян, Владимир Александрович (2002), „К семантике русского локатива ('второго предложного' падежа)”, *Семиотика и информатика*, 37, 229–254.

19. Pranjković, Ivo (2001), *Druga hrvatska skladnja. Sintaksičke rasprave*, Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada.
20. Радовановић, Милорад (1977), „Именица у функцији кондензатора (I)”, *Зборник за филологију и лингвистику*, XX/1, Нови Сад: Матица српска, 63–144.
21. Сай, Сергей (2021а, в печати), „Именные причинные конструкции: параметры типологической вариативности и исследовательская анкета”, *Типология причинных конструкций*, сборник научных трудов, Санкт-Петербург.
22. Say, Sergey (2021б), *Nominal causal constructions across Slavic: semantic contrasts in a parallel corpus perspective*, In print.
23. Стевановић, Михаило (1966), „Синтагме с генитивом и предлогом с(а)”, *Наш језик*, Књига XV, св. 1–2, Београд: Институт за српскохрватски језик, 62–76.
24. Фелешко, Казимјеж (1995), *Значења и синтакса српскохрватског генитива*, Београд: Вукова задужбина, Орфелин; Нови Сад: Матица српска.

Biljana Ž. Marić
Dragana M. Kerkez
University of Belgrade
Faculty of Philology

NOMINAL CAUSAL CONSTRUCTIONS S + GENITIVE
IN RUSSIAN IN COMPARISON WITH SERBIAN
(FROM THE RUSSIAN LANGUAGE WORLDVIEW POINT
OF VIEW)

Summary

In this paper, we examine causal nominal constructions with the preposition S and the genitive in the Russian language in comparison with Serbian from the syntactic and semantic aspect. Comparing the given construction with a similar OT + genitive, we come to conclusions regarding the specific meaning of the examined construction. The given meaning can be called specific from the aspect of the Serbian causal system. The paper also points to other syntactic studies on the Russian language that draw attention to the specificity of the so-called „small syntax“ constructions.

► **Key words:** causality, nominal constructions, s + Genitive, Russian, Serbian, Russian language worldview.

References

25. Alanović, Milivoj (2011), *Kauzativnost – manipulativnost: od koncepta ka formi*, Novi Sad.
26. Apresian, Iurii Derenikovich, O. Iu. Boguslavskaiā, I. B. Levontina, E. V. Uryson, M. Iā. Glovinskaiā, T. V. Krylova (1997), *Novyi ob"iasnitel'nyi slovar' sinonimov russkogo iazyka*, Moskva: Shkola «Iazyki rusškoj kul'tury».
27. Apresian, Iurii Derenikovich, I. M. Boguslavskii, L. L. Iomdin, V. Z. Sannikov (2010), *Teoreticheskie problemy russkogo sintaksisa: Vzaimodejstvie grammatiki i slovariā*, Moskva: Iazyki slavjanskikh kul'tur.
28. Boguslavskaiā, Ol'ga (2003), *Iz-za 2, Novyj ob"iasnitel'nyi slovar' sinonimov russkogo iazyka. Pervyj vypusk*, Moskva: Shkola «Iazyki rusškoj kul'tury».
29. Feleško, Kazimjež (1995), *Značenja i sintaksa srpskohrvatskog genitiva*, Beograd: Vukova zadužbina, Orfelin; Novi Sad: Matica srpska.
30. Gortan-Premk, Darinka (1963–1964), *Padežne i predložko-padežne uzročne konstrukcije kod Vuka*, *Južnoslovenski filolog*, XXVI/1–2, Beograd: Institut za srpskohrvatski jezik, 437–457.
31. Grickat, Irena (1957), *Razlike između predloga zbog i usled*, *Naš jezik*, Knj. VIII, Beograd: Srpska akademija nauka, Institut za srpski jezik, 236–241.
32. Iordanskaia, Lidiiā Nikolaevna, Igor' Aleksandrovich Mel'chuk (1996), *K semantike russkikh prichinnykh predlogov (iz-za liubvi, ot liubvi, iz liubvi, *liubvi, po liubvi)*, *Moskovskii lingvističeskii žurnal*, T.2, s. 162–211.
33. Iordanskaia, Lidiiā Nikolaevna, Igor' Aleksandrovich Mel'chuk (2007), *Smysl i sochetanost' v slovarě*, Moskva: Iazyki slavjanskikh kul'tur.
34. Ivić, Milka (1954), *Uzročne konstrukcije sa predložima ZBOG, OD, IZ u savremenom književnom jeziku*, *Naš jezik*, Knj. V, sv. 5–6, Beograd: Srpska akademija nauka: Institut za srpski jezik, 186–194.
35. Klikovac, Duška (1997), *O uzročnom značenju konstrukcije u + lokativ*, *Naš jezik* XXX II, 1–2, Beograd: Institut za srpski jezik SANU, 26–37.
36. Kovačević, Miloš (2012), *Uzročno semantičko polje*, Beograd: Jasen.
37. Levontina, Irina (2003), *Iz-za 4, Novyj ob"iasnitel'nyi slovar' sinonimov russkogo iazyka. Pervyj vypusk*, Moskva: Shkola «Iazyki rusškoj kul'tury».
38. Marić, Biljana (2019), *Jedan tip bezličnih rečenica u srpskom i ruskom (u kontekstu jezičke slike sveta)*, *Naš jezik*, 50/2, Beograd, str. 315–322.
39. Markov, Boris (1978), *Vyraženie pričinnyh i celevyh otnošenij v ruskom žyke i ih sootvetstvie v makedonskom*, *Godišen zbornik na Filozofskiot fakultet*, Skopje, 30, 539–564.
40. Norman, Boris (2013), *Kognitivnyj sintaksis russkogo iazyka*, Moskva: Flinta, Nauka.
41. Plungian, Vladimir Aleksandrovich (2002), „*K semantike russkogo lokativa ('vtorogo predložnogo' padezha)*”, *Semiotika i informatika*, 37, 229–254.

42. Radovanović, Milorad (1977), Imenica u funkciji kondenzatora (I), *Zbornik za filologiju i lingvistiku*, XX/1, Novi Sad: Matica srpska, 63–144.
43. Sai, Sergei (2021a, v pechatu), Imennye prichinnye konstruktšii: parametry tipologicheskoi variativnosti i issledovatel'skaia anketa, *Tipologiiu prichinnykh konstruktšii*, sbornik nauchnykh trudov, Sankt-Peterburg.
44. Stevanović, Mihailo (1966), Sintagme s genitivom i predlogom *s(a)*, *Naš jezik*, Knjiga XV, sv. 1–2, Beograd: Institut za srpskohrvatski jezik, 62–76.
45. Pranjković, Ivo (2001), *Druga hrvatska skladnja. Sintaksicke rasprave*, Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada.
46. Say, Sergey (2021b), *Nominal causal constructions across Slavic: semantic contrasts in a parallel corpus perspective*, In print.
47. Vezhbitskaia, Anna (1996), *Īazyk. Kul'tura. Poznanie*, Moskva: Russkie slovari.
48. Vsevolodova, Maia Vladimirovna, Tat'iana Antonovna Iashchenko (2008), *Prichinno-sledstvennye otnosheniia v sovremenном rusском Īazyke*, Moskva: URSS.
49. Zolotova, Galina (2001), *Sintaksicheskii slovar'*, Moskva: URSS.

Преузето: 1. 3. 2021.
Корекције: 23. 3. 2021.
Прихваћено: 8. 4. 2021.